

KJØR DEBATT

Initiert av Tonje Gjevjon og Amina Bech har Klassekampen kjørt debatt om kunstnerpolitikk. At kunstnernes levekår blir satt på dagsordenen er flott. Gjevjon og Bech har presise analyser av billedkunstfeltet og flere interessante stemmer er kommet frem.

Men i et overordnet perspektiv er fremgangsmåten og den retningen kritikken går, feilslått. Gjevjon og Bech spør om hvorfor ikke NBK får gjennomslag for sin politikk. Hvis de hadde svart på dette spørsmålet selv, ville de sett at nettopp de, gjennom polemikken og valg av målskiver, er en medvirkende årsak.

Når det bare handler om å sette kunstpolitikken på dagsordenen i media blir det ikke arbeidsrom for samfunnskontakt og styrking av organisasjonen. Utspill i media er viktig og gir et signal om at man vil gjøre noe, men er på langt nær nok for å få gjennomslag i politikken.

Når all energi brukes til å angripe andre som for eksempel egen organisasjon og kulturminister, fører dette til at arbeidet med å skape gode løsninger svekkes. Mens billedkunstfeltet har kjempet for å holde på opparbeidede rettigheter, klaget offentlig og kjeftet internt, har de andre kunstnerorganisasjonene drevet målrettet kunstpolitikk på bakrommet. Og det er disse som har fått gjennomslag for sin politikk.

Å stille krav i media uten å diskutere løsninger fører til en dårlig forhandlingsposisjon og dialog. Dette er elementært i politisk myndighetsarbeid. Fekting i alle retninger vil ytterligere svekke organisasjonens posisjon. Arbeidet som nå må gjøres er å styrke betydningen av kunsten i samfunnet med et positivt fortegn og vise til engasjerende kunst.

Fokuset i NBKs politikk er fortsatt en tydelig strategi, langsiktig arbeid mot myndigheter og indre ro. Hovedvekten legges på pensjonsrettigheter, stipend og GI samt honorar for produksjon av kunst.

I år er det 35 år siden staten gjennom den første stortingsmelding om kunstnernes arbeids og levekår tok et ansvar for at kunstnerne skulle ha levekår på lik linje med andre grupper i samfunnet. Dette la grunnlag for skreddersydde støtteordninger og stipendier som fortsatt utfyller hverandre.

At staten ikke ubegrenset skal eller bør støtte kunstnerne er en oppfatning som deles av de fleste. Å arbeide for ordninger utover allerede eksisterende støtteordninger er en del av vår langsiktige politikk.

Når det er sagt, må vi innse at markedet alene ikke er i stand til å ivareta samfunnets behov for kunst. I den store sammenhengen representerer statens støtte til kunstnere lite.

Men, i de siste 35 årene har vi fått en viktig erfaring. I et samfunn hvor det markedsliberalistiske ideologi har fått fotfeste har alle partipolitikere problemer med å legitimere kunstnerpolitikken. Da er det lett å velge alternative instrumentelle argumentasjoner for å legitimere kunsten.

Den rødgrønne regjeringens kunstnerpolitikk har handlet om konkrete penger til store hus, den kulturelle skolesekken, kunst og næringsliv eller kunst og barn.

Dette er gode intensjoner, men som i siste instans bortforklarer kunstens verdi i seg selv.

Kulturminister Anniken Huitfeldt ønsker å spesifikt løfte billedkunstnerens levekår ved hjelp av stipendier og GI. Dette helt i tråd med NBKs vedtatte politikk. Å fortsette dialogen og omgjøre løfter til tall, er neste skritt på veien.

Debatten bør videre handle om at støtteordninger finnes fordi Norge trenger kunst i mangfoldet og i ytringsfrihetens navn. Et ledd på veien vil være ny kulturmelding som en gang for alle legitimerer kunstens plass i samfunnet. En ny kunstmelding som uten flere instrumentelle bortforklaringer viser til en politikk som hever bunnlinjen for kunstnere.

Hilde Rognskog
Styreleder i Norske Billedkunstnere